

POSAVSKA STRAŽA

Brežice

Narodno-radikalno in narodno-gospodarsko glasilo za štajersko-kranjsko Posavje.

Krško

«Posavska Straža» izhaja vsaki četrtek v tednu, datirana z dnevom prihodnje nedelje. — Naročnina za celo leto znaša dve kroni, pri večjih naročilih popust po dogovoru in se naprej plačuje. — Cena oznanil za eno stran 48 K., za pol strani 24 K., za četrt strani 12 K., za osminko strani 6 K., za šestnajstinko strani 3 K., za dvaintridesetinko strani 1.50 K.; pri večkratnem oznanilu po dogovoru.

Vse pošiljatve (pisma, dopise, nakaznice, naročila, inserate i. t. d.) je pošiljati na naslov «Posavska Straža» v Brežicah ali v Krško. — Dopisi se pošiljajo na uredništvo, naročnina in oznanila pa na upravništvo. — Rokopisi se ne vračajo. — Posamezna številka stane 10 vin.

Slovenski kmečki volilci!

«Slovenska kmečka zveza» je sklicala v vsakem okraju zaupen shod, ki naj določi kandidata. Vsled sklepov teh zaupnih shodov bo kandidiral

Franc Roškar,

posestnik v Št. Jurju v Slov. gor. in deželni poslanec v volilnem okraju Maribor levi breg Drave, Št. Lenart, Gornja Radgona in Ljutomer.

Franc Pišek,

posestnik in župan v Hotinji vasi v volilnem okraju Maribor, desni breg Drave, Slovenska Bistrica in Konjice.

Dr. Anton Korošec,

urednik v Mariboru v volilnem okraju Šmarje, Rogatec, Kožje.

Dr. Jožef Povalej,

posestnik v Št. Juriju ob juž. žel. in finančni komisar v Mariboru v volilnem okraju Celje in Vransko.

Franc Robič,

deželni odbornik v Gradcu in posestnik v Lembahu v volilnem okraju Marenberg, Slovenjgradec, Šoštanj in Gornjigrad.

Dr. Ivan Benkovič,

odvetnik v Brežicah

v volilnem okraju Brežice, Sevnica in Laško.

Dr. Miroslav Ploj,

dvorni svetnik na Dunaju

v volilnem okraju Ptuj in Ormož.

Kmetje! Ti poslanci priznavajo program «Kmečke zveze» za svojega, one zveze torej, ki si je stavila za nalogo združiti potom krepke gospodarske organizacije zlasti male kmete v en tabor ter «z združenimi močmi» se bojevati za koristi kmečkega stanu.

Vsak kmet, ki ljubi svoj stan in ki mu hoče dobro, bo volil dne 14. maja te kandidate!

Somišljeniki! Na delo! Na agitacijo! Vsi na krov! Sovražniki, zviti in prekanjeni bodo prišli s sladkimi besedami, da premotijo kmečke volilce. Tukaj bode vaše delo, da odprete oči tem, ki še dvomijo.

Če stori vsakdo svojo dolžnost, bo zmaga naša, zmaga kmečka!

LISTEK.

Kmečki upor ali stara pravda.

Zgodovinska povest iz 16. stoletja. Po Avg. Šenoa.

Dalje.

Na štajerskem pobrežju Save, uprav nasproti mesta Krškega na Kranjskem, stoji na gorskem okraju vas Videm, za vasjo štrli proti nebu brdo, okinčano s cerkvijo podružnico Sv. Marijete; izza brda zagledaš na zapadu med gorami Krško in Savo, na iztoku veliko ravnino okoli Brežic in dalje tja doli samoborske gore.

Med smrekami na samem zapaziš hišo srednje velikosti; v pritličju ima zidano klet, povrh nje se pa dviga lesena zgradba iz močnega lesu z počrnelo streho. Odzadi je

okrožena z lesenim koruznjakom napolnjenim do zadnjega kotička z rumenim koruznim klasjem.

Bilo je po vseh Svetih leta 1599; mrak je legel na zemljo in nebo je bilo oblačno. Vlažen veter goni staro že porumenelo listje po cesti, pričakovati je vsak trenotek, da se vlije dež.

V tej dobi se je bilo zbralo v zadnji prostori sobi samotne hiše zelo različno društvo. V hiši je gospodaril Nikola Krobot, močan, širokopršen Štajerc, rdečega obraza, ves poln življenja, na glasu bogataš. Poleg gospodarja, ki je previdno vrata za seboj zaprl, so sedeli za mizo pri mali svetilki Ilija Gregorič, dalje uskok Nožina in njemu nasproti trije jako različni možje: Jurij Planinec, čevljar iz Krškega, malo suho človeče, šiljastega lica in nosa in mežikavih oči ima na glavi mali

klobuček — za zobmi pa nabrušen jeziček. — Sosed mu je mož srednje postave, rdeče barve, žilavih mišic; glavo ima obraščeno z dolgimi črnimi lasmi in dolgo brado, velike okrogle oči bulijo mu izpod bele polhovke v malo svetilko. To je Pavel Šterc, kovač iz Št. Petra pod Sv. gorami. — Tretji mož Andrej Hribar, usnjar iz Radeč na Kranjskem, suh možicelj, škili vedno po svojem vegastem nosu, smehlja se neprestano in zakriva v posmehu svoje tajne misli. V kotu za pečjo gleda pa Šime Drmačič v enomer v vrč, ki stoji pred njim na zemlji. — Nikola Doročič, trgovec iz Metlike stoji pri peči in si greje hrbet.

— Tako bračo, spregovori Ilija, povedal sem vam vse, kaj nas peče in zakaj se dvigamo, mislim pa, da vam tudi na Kranjskem in Štajerskem ni za trohico bolj.

Zahtevajte in razširjajte povsod „Posavsko Stražo!“

Posavski kmetje, pozor! Slovenska kmečka zveza

za Spodnje Štajersko

priredi

Ijudski tabor na Blanci

na belo nedeljo, dne 7. aprila 1907.

popoldne ob 1/4. uri pod milim nebom.

Dnevni red:

1) Gospodarski program slov. kmečke zveze; govori g. Janez Roškač, načelnik kmečke zveze, deželni poslanec, posestnik in župan v Št. Juriju v Slov. Goricah.

2) Slov. kmečka zveza in nje nasprotniki; načrt, sredstva in cilji slov. kmečke zveze; govori g. dr. Ivan Benkovič iz Brežic.

3) Poročilo deželnega poslanca g. dr. Frana Jankoviča o delovanju deželnega zbora in o političnem položaju.

4) Slučajnosti.

Slovenski kmetje! Pridite v obilnem številu, ako so vam mar vaše koristi. Vaši nasprotniki se množe! Združujte se v slovenski kmečki zvezi! S svojim številom pokažite svojo moč nasprotnikom.

odbor slov. kmečke zveze.

Shod se vrši ob vsakem vsemenu!

Nasprotniki kujejo načrte zoper shod!

Opozarjamo udeležnike, da večerni tovorni vlak ne bo sprejemal potnikov. Udeležniki iz brežiškega okraja se odpelejo z vozovi!

Zasedanje dež. zbora štajerskega.

19. seja se je vršila v petek, dne 15. sušca dopoldne od 10. do 12. ure.

Med predloženimi poročili je omeniti poročilo deželnega odbora o prošnji za delitev občine Oplotnica.

Posl. Huber utemeljuje svoj predlog za ustanovitev strokovnih kmetijskih zadrug. Ta predlog so stavili Slovenci že dvakrat, posl. dvor. svet. dr. Ploj l. 1904, takrat je

bil odklonjen. V tem zasedanju pa posl. dr. Jankovič, takrat se je izročil deželno-kulturnemu odseku. Govornik omenja med drugim, da glavni tajnik c. kr. kmetijske družbe za Štajersko na svojih poučnih potovanjih po kmetih uganja strankarsko nacionalno politiko! Nadalje pride govornik v konflikt z socijaldemokraškima poslancema, katerima očita, da se vedno vtikata v kmetijska vprašanja, dasiravno nimata o tem niti najmanjšega pojma. Govori o velikih prednostih predlaganih zadrug za kmetijstvo. Predlog se izroči deželnokulturnemu odseku.

Poročila dež. odbora, katera so na dnevnem redu se izroče odsekom.

Slede ustmena poročila občinskega in deželno-kulturnega odseka v manjših lokalnih zadevah nekaterih srednje in zgornještajerskih občin. Eni občini se dovoli za l. 1907 občinske doklade v visokosti 178%, eni 170%, eni 161%, občini Krakaudorf v sodnem okraju Murau celo 208%.

20. seja se je vršila v soboto dne 16. sušca dopoldne od 10. do 1. ure popoldne.

Posl. Hagenhofer utemeljuje svoj predlog naj se izdela železniški stavbeni načrt za deželo Štajersko. Imamo zakonite predpise, kako je zidati železnice, nimamo pa nikakih navodil, kje jih je zidati, da bi najbolje ustregle prometnim razmeram in gospodarskim zahtevam dežele. Posledica tega, da še ni tacega načrta, je, da se sproži včasih cela vrsta projektov, katere si pogostoma naravnost nasprotujejo. Zgodilo se je tudi že, da so se izvedle železnice, katere se ne splačujejo in so vrhutega najmanj otežkočile v gospodarskem in prometnem oziru mnogo bolj važne projekte. Predlog se izroči železniškemu odseku.

Isti poslanec utemeljuje svoj predlog za železnico Hartberg-Gleisdorf. Se izroči železniškemu odseku.

Posl. dr. Hrašovec utemeljuje svoj predlog za uravnavo Hudinje v celjskem okraju. Se izroči deželno-kulturnemu odseku.

Poročilo deželno-kulturnega odseka o predlogu, naj se na Štajerskem uvede pridelovanje tobaka. Sprejme se predlog odseka: Dež. odbor izposluj pri vladi, da se dovoli pridelovanje tobaka na Štajerskem. O tem naj poroča v prihodnjem zasedanju.

Poročilo občinskega odseka o predlogu, naj dež. odbor posreduje, da se dovoli požarnim brambam za službeno korespon-

denco prostost poštnine in naj se jim za vožnje po železnicah znižajo cene. Sprejme se predlog odseka, naj dež. odbor tozadevno vpraša »deželno zvezo požarnih bramb« za mnenje in naj o tem poroča v prihodnjem zasedanju.

Poročilo finančnega odseka o prošnji mestne občine Brežice za podporo za kanalizacijo v Brežicah. Se zavrne.

Dopisi.

Z Bizeljskega. Čudne razmere so pri nas, čudni kajoni smo mi kmetje na Bizeljskem! Po drugod prirejajo shod za shodom, zlasti svečeniki podučujejo nevedno kmečko ljudstvo, ko ne ve kam kreniti, katere stranke se okleniti. Pri nas se ne stori nič. Le par naših velikašev nas ima v pesteh, isti nas gonijo, kamor se jim zljubi, mi bedaki pa jim sledimo, kakor slepec svojemu vodju. Skušnja vzeta iz pretečenih let kaže, da smo bili varani; volili smo vedno s tistimi, ki so propadli, osmešili in zamerili smo se vsikdar pri svojih sosedi. Pa kaj vruga ali so res naši velikaši najbolj pametni ljudje na svetu, da ubogamo edino te? Zdaj nas hočejo Bizeljance vpreči v voz »Narodne stranke«, da mi kmetje pomagamo vleči Rošov koleselj z liberalnimi učitelji, obrtniki in delavci. Ne bi li bilo boljše, da mi kmetje sami skupaj držimo kakor pa, da stopimo v to kolobocijo »Narodne stranke?« Ali nas bitka skušnja ne uči, da kjerkoli so bili kmetje združeni z drugimi stanovi, so si vsi stanovi opomogli na račun kmeta, kmet je ostal stari osel, po katerem je smel udrihati vsak, ki bi le čas imel.

Po drugih farah se kmetje zbirajo v kmečke zveze, otresli so se jerobstva vseh čtanov, sami si hočejo opomoči upirajoč se v kmečki zvezi na lastno moč in ne zanašajoč se na druge stanove, mi pa še hočemo naprej živeti v objemu z raznimi stanovi, ki nas bodo izrabljali po stari navadi. In to vse zato, da se z nami, ubogimi kmeti bahajo pred svetom, češ, da smo backi, ki sledimo migljaju nekaterih polkmetov — polgospodov. Te proklete politike — Bizeljanec zna tudi kleti če treba — mora biti konec, kmetje pridružimo se kmetom in se otresimo svojih škodljivcev. Torej le vkup, kmetje ob Sotli — v kmečko zvezo!

— Vraga bolje, zaropoče čevljar — čudim se le, da si ni kastelan iz krškega gradu, iz moje kože čevlje naročil. —

— Nam ja zlo, vam je zlo, nadaljuje Ilija, batine padajo tostran in onstran Sotle in Save, bratje smo in govorimo en jezik, enako nas tlačijo, pa naskočimo zajedno. To se pravi, ne samo enega gospodarja — ampak vse.

— Da — male in velike pijavke, potrdi čevljar s pestjo. —

— Vam ni treba mnogo naukov, povzame Gregorič besedo, — vaši Brežičani in Metličani so pokazali šestokrat s cepcem, da znajo krstiti po »stari pravdi«. Vsekako moram vam pa raztolmačiti, kaj li hočemo Hrvatje in kako. — Povem vam to v imenu Gubca iz Stubice, ki je naš vojvoda.

Pod stubiško in susedčko graščino so pripravljene vse vasi, imamo orožja, smodnika in drugega strelja, pa ker nas je mnogo,

dobra bo tudi sekira. Vsaka hiša da po enega moža. Izbrali smo si po vaseh tudi načelnike, ki so vam vsem dobro znani, ker dohajate večkrat k nam po trgovini. — Gubec, Pasanac in Mogajič vodijo stubički narod, jaz bom vodil Brdovčane, Nikola Kupinič — Susedčane, Ivan Turkovič kmete iz Zaprešiča, Pavel Melinčević one iz Pušče, Ivan Karlovan Stenjevčane in Pavel Fratrič Stupničane. — Ko poteče rok, zbere vsak načelnik svojo četo — in tedaj — kakor Bog da. — Vse to je še premalo, zadavili bi nas takoj. Z nami gre ves narod, ki tarna in zdihuje pod pestjo gospe Barbare Erdödi, ženskega bitja, ki nosi pod nežno kožo samega vruga. Jastrebarsko, Okič in plemiči Draničani so naši; ne bojimo se pa tudi za narod okoli Cesargrada in Tuhlja.

— Ni treba strahu; spregovori Nožina, dohajam iz teh krajev. V našo kolo ne bodo stopili samo kmetje, ampak tudi nižje plem-

stvo, ki ima kaj slabe spomine na gospode Kegleviče. Vodil jih bo Gašper Benkovič, plemič iz Zaboka, a Ivan Dobovčak, blagajničar gospoda Sekelja iz Krapine, obljubil nam je velikih pušk.

— Za ljudstvo gospodov Zrinski pri Ozlju ne bi pa nikakor jamčil, ker ta gospoda ne trpinči svojih kmetov. —

— In tvoji uskoki, Marko? povprašuje Drmačič iz kota.

— So že na pol moji, odvrne Uskok — res je, na mojo dušo, da sicer niso robovi, a od gladu umirajo na bedni zemlji.

— Vidite bračo, nadaljuje Ilija, — tako hočemo mi, hočete li vi z nami?

— No in kaj hočete vi Hrvati? povpraša Kovač.

— Beno! vdari čevljar s pestjo po mizi — vse pobiti, karkoli nosi gospodsko suknjo!

(Dalje prih.)

Brežice-Sevnica-Laški Trg-Trbovlje, o Veliki Noči 1907.

Dragi tovariši kmetje! Cenjeni sovolilci!

Bliža se dan **14. maja 1907**, ko bomo morali z volilnim listkom v roki odločiti, v čem bomo dali glas za svoj blagor, odločiti bomo morali med kandidati slov. kmečke zveze, narodne stranke in socijalnodemokratske stranke.

Programne vsebine strank več ali manj poznamo.

Slovenska kmečka zveza

je ustanovljena v svrhu obrambe in uspešnega zastopanja blagorov kmečkega stanu, ki tvori ogromno večino slovenskega naroda na Spodnjem Štajerskem; take enotne organizacije je dosedaj pomanjkovalo, zato se glas kmeta tudi nikjer ni resno upošteval. Ni dovolj, da kmet samo tarna nad svojim slabim stanjem, **kmet mora zakričati**; šele potem se nas bode slišalo na najvišjih mestih v državi, ki odločujejo o naši usodi. Ravno v ta namen je ustanovljena slovenska kmečka zveza.

Na čelu zveze stojijo najboljši in najrazumnejši slov. kmetje na Spodnjem Štajerskem, med temi državnozborni kandidati **gg. Roškar in Pišek**, ki bosta najboljša tolmača kmečkih zahtev v državnem zboru.

A slovenska kmečka zveza ni zavrgla temeljev dosedanje naše politike in je zlasti pri-
tegnila v svoje vrste v parlamentarnem boju osivele moči g. deželnega odbornika **Robiča** in g. svetnika **Ploja**, obadva bivša državna poslanca, ki že dobro poznata spolzka pota politike in bosta kmečko zvezo obvarovala nepredvidnih korakov.

Razun tega potrebuje slov. kmečka zveza v svrhu razširjenja svojih idej mladih čilih močij, ki bodo z vsem ognjem zastopale njene cilje; izbrala si jih je v osebah **gg. Korošca**, bivšega zaslužnega državnega poslanca, posestnika **dr. Povaleja** in odvetnika **dr. Benkoviča**; vsi ti so sodelovali pri ustanovitvi kmečke zveze in so ter bodo na neštevilnih shodih zanesli njene ideje med ljudstvo, v zadnjo vas.

Slov. kmečka zveza hoče v prvi vrsti zastopati koristi kmečkega stanu; nam hoče pri-
boriti mesto v državi, katero nam gre po našem številu, po našem krvnem in denarnem davku, kmečkemu stanu hoče zagotoviti trajen obstoj, rešiti ga hoče njegovih bremen, zlasti šolskih, od-
preti mu nove virov pridobitka; to je njen poglavitni in vrhovni namen. V državnem zboru hoče sodelovati z drugimi kmečkimi strankami, katere bodo skupno tvorile večino nad zastopniki dru-
gih stanov.

Kmečki stan je temelj slov. kmečke zveze. Toda kmečka zveza nikakor ne odriva drugih stanov, ako so pripravljeni sodelovati za povzdigo sedaj najbolj tlačnega stanu; tudi kmečka zveza hoče podpirati njih zahteve, v kolikor so opravičene in ne nasprotujejo našim zahtevam.

Kmečka zveza se v prvi vrsti poteguje za malega kmeta; ravno mali kmet pa mnogo bremen skupno nosi z malim obrtnikom, delavcem itd.; ako hočejo ti podpirati pretežno večino prebivalstva, t. j. kmeta, odrekla se jim ne bode pomoč za izboljšanje njih gnetnega stanja.

Kmečka zveza ne odriva izobraženih stanov, zlasti tudi ne duhovnikov. Očita se nam, da smo klerikalni! Kaj je klerikalizem? Klerikalizem je nadvlada duhovščine; toda naša kmečka zveza ne prizna nikake nadvlade, tudi ne duhovniške. Pač pa bode v smislu svojih pravil v de-
janju, ne le na papirju — branila in utrjevala krščanskega duha v kmečkem stanu.

Posebno naša kmečka zveza ne bode nikdar pozabila, da je slovenska kmečka zveza in bode odločno branila narodne pravice slovenskega ljudstva.

Kmečka zveza ni samo politično orodje, kot se nam očita; to dokazuje dejstvo, da so se njej na čelo postavili kmetje sami. Sploh pa organizacija, ki šteje že danes čez 30 okrajnih odborov in čez 20.000 članov ne more zaspati, dokler je v njej kaj delavnih moči.

Berite! Razširjajte!

Naši nasprotniki.

Poglejmo si naše nasprotnike! Novopečena narodna stranka, ustanovljena od mladih neizkušenih mož v Celju, nam je napovedala najhujši boj; ona hoče med staro šaro zavreči vse naše dosedanje osivele voditelje; vsi dosedanji vspehi niso nič proti temu, kar **bodejo** oni dosegli! Tako nastopa in mora nastopati vsaka nova stranka, ako hoče sploh obstati; le na ta način najde lahkovernih ljudi, ki se ji vsedejo na limanice in njenim ustanoviteljem po ceni pripomorejo do moči. Naj ti gospodje pokažejo svoje uspehe, potem jim bomo verjeli, da niso politične enodnevnice muhe. Ta stranka je začela zidati pri strehi, mesto na temelju; ta stranka hoče najprej vse v svoj koš spraviti, potem šele delati. Najprej treba delovati, potem šele pridejo sadovi. Kdor ne dela, ta tudi ne žanje. Naj nas ne slepe s tem, da bodo mnogo dosegli; naj rajše pokažejo, kaj so že dosegli. Po tem jih bomo šele sodili, po njih dejanjih.

Možje pa, ki so v naši sredini t. j. Roškar, Robič, Ploj, Korošec že lahko kažejo na sijajne uspehe svojega delovanja. Kako se Roškar, naš načelnik v deželnem zboru poteguje za kmečke koristi, čuli smo ravno minule dni; vedno neustrašeno, brezobzirno zastopa naš blagor. Robič deluje že mnogo let kot deželni odbornik v prid našega stanu; delovanje dr. Ploja in dr. Korošca v državnem zboru in dr. Ploja v deželnem zboru je nam vsem znano. Vsi skupno pa so nam letos za veliko noč dosegli novo pridobitev: slovensko kmetijsko šolo za Spodnje Štajersko, za katero prispeva dežela 400.000 kron, in so preprečili zvišanje deželnih dklad!

Kje pa so dela novopečene narodne stranke?

Kako deluje novopečena stranka?

Zakaj smo zoper novo stranko?

Zanesla je nesrečni razpor med spodnještajerske Slovence, ki so bili na potu mirnega in trajnega razvoja na gospodarskem in narodnem polju — to je njeno prvo delo.

Ta stranka je neodkritosrčna že v naslovu. Imenuje se «narodna stranka» kot bi bile vse druge stranke nenarodne; za to krinko pa se skriva nje liberalno — protiversko obličje. Saj so znane zveze nove stranke do liberalne stranke na Kranjskem, ki je danes na robu propada.

Ta stranka je neodkrita v dejanju: na kmetih kriči, da treba le kmetu pomagati, v Trbovljah in v Hrastniku pa delavcem obljubuje zlate gradove na stroške kmeta — in si tako hoče zagotoviti obojne glasove. In samo za glasove se jim gre, za drugega nič.

Ta stranka je neodkrita; kmetu obljubuje zmanjšanje šolskega bremena, kmečkim razmeram primerno ureditev šolske dolžnosti, učiteljem pa — ki so glavni steber narodne stranke — obeča zlate gradove na stroške kmeta.

Takozvana narodna stranka hoče vsem stanovom ustreči, pri tem pa prezre, da je treba ustreči najbolj zatiranemu stanu, kmečkemu stanu, ki je pogoj obstoja drugih stanov; saj je njih prijatelj socialni demokrat Kristan javno priznal, da vsakdo laže, kdor vsem stanovom obljublja enako pomoč.

Takozvana «narodna stranka», oziroma njeni pristaši se boré z nepoštenimi sredstvi. Kdor ne trobi v njih rog, tega hočejo uničiti z obrekovanjem, z lažmi; celo zasebno življenje naših pristašev jim ni sveto. Vse teptajo v prah in blato, kar jim je na potu! Poslužujejo se v boju zoper naše pristaše najbolj nizkotnih sredstev; ne zamujejo brezimenih pisem kot političnega orožja. V svojih glasilih obrekujejo naše pristaše na najpodlejši način, ker vedo, da se jim pred porotniki las ne skrivi; saj so porotniki večinoma nemčurji ali pristaši obrekujočih stranke.

Nova stranka se imenuje «narodna» a narodnost ji je sedaj deveta briga. Ves njen ljuti boj meri le na to, da premaga slov. kmečko zvezo; ako te svoje moči uporabi zoper naše stare narodne nasprotnike, potem naj se imenuje «narodna stranka»; dokler pa se bori le zoper kmečko zvezo, imenuje naj se protikmečka stranka. Kje pa smo še videli to stranko in njene pristaše v odkritem boju zoper nemčursko stranko? Upamo, da se nam v kratkem posreči razkriti niti, katere hočejo nekateri splesti med obema tema protikmečkima strankama, saj v volilaem boju.

Nova «narodna stranka» slepi slov. ljudstvo s svojimi kandidati. V svet so raztrbili, da so njeni kandidati neodvisni kmetje, da bi premotili nas kmete. V resnici pa ti neodvisni kmetje niso kmetje, ampak vse kaj drugega preje: krčmarji, trgovci, hmeljarji, graščaki, ti neodvisni kmetje tudi niso neodvisni, ampak imajo vezane roke, ker so se popolnoma zapisali novopečeni «narodni stranki», vsi ti neodvisni kmetje so pod kuratelo celjskih mladih gospodov. — S takimi sredstvi nas hoče nova stranka preslepiti, da bi svoje glasove dali «neodvisnim», za katerimi stoji celjska stranka doktorjev. Neodvisnim nobenega glasu!

Nova stranka vodi nopošten politični boj zoper naše kandidate. Očitamo jim da niso vsi kmetje! Celjskim gospodom na vsa usta povemo, da nismo tako kratkovidni, da bi le kmete volili, mi bomo volili istega, ki bode najbolje in najuspešnejše zastopal koristi slov. kmečke zveze v državnem zboru. Izbera kandidatov naj celjski gospodje le nam prepuste; ne potrebujemo njih kuratele. — Tudi naša kmečka zveza potrebuje juridično naobrazenih mož; saj jih ima novopečena stranka kar na tucate! Mi ne vprašamo, kdo nas bode zastopal, pač pa moramo vedeti, kako nas bode zastopal. Ne kdo! Ampak kako?

Voditelji takozvane «narodne stranke» se za hrbtom svojih pristašev vežejo z najhujšimi sovražniki kmečkega stanu — socijalnimi demokrati. Saj so na shodu v Mariboru 24. sušca t. l. javno priznali, da hočejo pri volitvah roko v roki iti s socijalno demokracijo zoper slov. kmečko zvezo. Saj je znano, da hočejo socijalisti pri ožji volitvi svoje glasove na razpolago dati «narodni stranki»! Oni že vedo zakaj! Brez plačila gotovo ne!

Kaj hočejo zavezniki «narodne stranke»?

Oglejmo si tega drugega našega nasprotnika: socijalnodemokraško stranko! Ta je na zunaj bolj prijazna, ima polno medenih besed na jeziku, tudi za kmeta. A pogledjmo si jih bližje! Vodja te stranke Kautsky je l. 1903. izjavil; «Dolžnost naše stranke je, prepričati kmete, da se jim pomagati ne da!» Program te stranke je, da vsa zemljišča postanejo skupna last vseh, da treba vso zemljo posestnikom odvzeti in jo med vse (tudi neposestnike in lenuhe) enako razdeliti. Seveda socijalisti kmetom na shodih tega ne povedo, pač pa jim obljubujejo deveto deželo! Vodja nemških socijalistov Bebel je rekel l. 1895: «Če bo vse kmetijstvo v dveh letih kaput, potem bo to za mene najveselejši dogodek!»

Socijalistična stranka je v Gradcu l. 1900 izdala volilni oklic s sledečimi zahtevami: kdor stanuje 2 leti v občini, naj ima domovinsko pravico (tako da občini na rame pride!); šol naj se toliko zida, da ne bo v nobenem razredu več kot 30 otrok, knjige, učila in hrano naj občina daje otrokom; občina naj osnuje javne kopeli, lekarne, naj oskrbi zdravnike, učitelje, vse na svoje stroške itd.

Socijalni demokrat dr. Šaherl je letos v štajerskem deželnem zboru predlagal, da se kmečkim poslom zvišajo dohodki na stroške kmetov.

Vodja avstrijskih socijalistov dr. Adler je rekel l. 1891 v Bruslju: «Za nas je volilna pravica le sredstvo, da pridobimo armado, ki bo revolucijo izvedla (z revolucijo hočejo socijalisti izvršiti svoje načrte!).

Ali ste čuli, kmetje, kakšne namene ima socijalizem? Seveda nam to vse utaje, kadar pridejo med nas loviti glasove.

In s to stranko, ki nam hoče odvzeti zemljo, ki vrh tega smatra vero za privatno stvar, ki hoče vero iz šole izobčiti, sto stranko se hoče vezati «narodna stranka», samo da pri volitvah vrže kmečko zvezo.

Kaj je «narodna stranka» za to obljubila socijalnim demokratom, nam ni znano; pač pa je gotovo, da socijalisti ne pojdejo zastoj za narodno stranko v ogenj.

Slovenski kmetje! Toliko razsodni smo, da vemo, kaj nam je v tem položaju storiti. Nova stranka napenja vse svoje sile, da nas privabi na svojo stran; ona se nam dela prijazne, tako, da pod krinko prijaznosti težko opazimo njen pravi namen. Nekaj časa ga bo še skrivala, potem pa, ko ji pomoremo do moči, pokazala bode svoje kopito.

Ali hočemo podpirati tako neodkrito stranko? Ali hočemo podpirati stranko, ki se hoče vezati z našimi najhujšimi nasprotniki — socijalnimi demokrati in laži-liberalci? Nikdar!

Novopečena narodna stranka že menda sama uvideva svojo slabost in postavlja kandidate, ki nikdar ne bodo mogli izvrševati mandata, če jim ga poverimo; celo pristašem slov. kmečke zveze ponuja mandate, če sprejmejo njen program.

Koga naj volimo tedaj? Ali kandidate stranke, ki zmaga k večjem v enem volilnem okraju? Ali naj volimo s stranko, ki bode le z najhujšim naporom komaj enega svojih spravila v državni zbor — kimat, kot je že leta in leta kimal v deželnem zboru? Ali naj volimo Roša, tega kimovca, ki bode v državnem zboru osamljen, brez zaslombe? Povsod drugod je naši kmečki zvezi sijajna zmaga zagotovljena; njeni izvoljenci bodo skupno nastopali, vsiljevani nam kimovec pa bode sameval!

Ali naj volimo graščaka Roša, ki nima smisla za koristi malega kmeta? Vsiljuje se nam za poslanca mož, ki je veleposestnik; mi pa hočemo za poslanca moža, ki je prisegel na program naše kmečke zveze, katera hoče malemu kmetu pomagati!

Grajščaki imajo vse druge težnje, nego mali kmet; grajščaki nimajo srca za nas male kmete, pač pa so bili vedno najhujši zatiralci malega kmeta.

Zakaj pa ni Roš pristopil h kmečki zvezi? Obotavljal se je, ker se je bal svojih zaveznikov, socialnih demokratov; brez pomoči socialistov si ne upa zmagati. Kaj je Roš obljubil svojim zaveznikom za njih glasove? Za nas nič dobrega! Ne vprašujmo ga in dajmo mu odgovor s tem, da vsi volimo kandidata slov. kmečke zveze!

Torej stopimo na noge! Delajmo, dokler je čas! Pridobivajmo nove pristaše slovenske kmečke zveze! Pokažimo vrata zapeljivim agitatorjem novopečene «narodne stranke»! Bodimo sami svoji in dne 14. maja 1907, vsi do zadnjega moža oddajmo svoj glas kandidatu, katerega nam sporazumno z našimi zaupniki priporoča slov. kmečka zveza. Naša zveza bode najboljše zastopala naše koristi, ker so med njenimi kandidati trije naši možje kmetje in dva izobraženca, tudi kmečka posestnika, vsi kandidati pa sinovi poštenih kmečkih staršev.

Našega kandidata so izbrali zaupniki iz vseh okrajev; njim smo poverili izbero kandidata.

Poznamo ga iz afere Vistarini, bivšega okrajnega glavarja v Brežicah, ko je na svojo roko in svojo odgovornost po hudem in dolgotrajnem boju razkril sleparije, ki so se godile na veliko škodo ljudstva in je ljudstvo obvaroval nadaljnje škode. Zato ni žel zahvale, ampak le neprilike in celo kazensko preiskavo.

On je narodno zavest v našem okraju dvignil do nepričakovane stopinje, on je slovenski stranki nazaj priboril okrajni zastop brežiški, on stoji v večnem boju zoper neprijazne nam oblasti za pravice našega ljudstva, na narodnem, gospodarskem, šolskem in občinskoavtonomnem polju; on je zatiranim Slovencem v mestu Brežice po vročem boju zoper vladajočo stranko in zlasti zoper njej pokorno, svojo oblast izrabljajočo policijo omogočil človeško bivanje in jih oprostil hudega jarma.

On je organiziral slov. kmečko zvezo po celem okraju.

Njegova dela poznamo, njega hočemo!

Živela kmečka zveza! Živel! njeni kandidati! Naš kandidat je in ostane:

Dr. Ivan Benkovič,

odvetnik v Brežicah.

Na svidenje 14. maja 1907! Ta dan vsi na krov, da nas ne preglasuje protikmečka zveza «narodne stranke» in socialnih demokratov.

Okrajni volilni odbor kmečke zveze.

Okrajni odbori kmečke zveze

v Brežicah, v Sevnici, v Laškem Trgu in v Trbovljah.

Naj roma od soseda do soseda!

Torej Roša naj volimo? O Rošu le to vemo, da je župan v Trbovljah in da svoje posle dobro ali slabo opravlja; v zadnjem času smo tudi zvedeli, da je že več let deželni poslanec v Gradcu, a dosedaj je v deželnem zboru molčal kot bi ga ne bilo. Edino kar je storil za naš okraj je to, da je deželnemu zboru priporočal tarif za mostnino na novem mostu v Brežicah; ta tarif pa je tako krivičen in visok, da si ga še noben nemški poslanec ni upal priporočati. (Konec prih.)

Iz Rajhenburga. Dva volilna shoda v rajhenburški župniji dne 17. in 24. marca pri Sv. Antonu in v Dovškem sta se prav dobro obnesla. Kmetje so navdušeni za program kmečke zveze; a spoznajo tudi, da od narodne stranke, ki hoče spraviti vse stranke pod en klobuk, nima ničesar pričakovati. Večina omahljivcev in bivših odločnih pristašev narodne stranke slednjo zapušča in se oklepa kmečke zveze. Saj je kmečka zveza stranka kmetov ter se ne bo ozirala na noben stan v škodo kmetu. Ker stoji na verski podlagi, so se ji pridružili duhovniki, a zato ni duhovniška stranka, kakor ne bi bila učiteljska, ako bi se ji pridružili učitelji. Oba shoda sta se izrekla za kandidata kmečke zveze. Ker se je že pred shodom v Dovškem proglasil dr. Benkovič v Sevnici in na Laškem kandidatom kmečke zveze, so se zborovalci v Dovškem odločili za dr. Benkoviča. Občine Senovo, Gorica Anže, Raztez, Brezje, so edinole za dr. Benkoviča. V teh občinah lahko nasprotnike kmečke zveze prešteješ na prste ene roke. Večino bode imel dr. Benkovič tudi v Stolovniku, Armeškem, zlasti pa v obsežni 5000 duš broječi občini Blanca. Trška občina Rajhenburg bode polovico glasov oddala dr. Benkoviču, polovico pa Rošu; nekaj dobi socijaldemokrat Čobal.

Novičar.

Na naslov pošte v Brežicah in drugod. Množe se pritožbe, da pošte (zlasti brežiška) zelo neredno dostavljajo naš list; posebno nekateri poštni seli (n. pr. neki Savnik) si dovoljujejo neverjetne stvari. Tistim komodinim »gospodom« bomo pošteno na prste stopili! Svoje naročnike pa prosimo, da nam vsak slučaj nerednega dostavljanja lista naznani. List se od upravištva vedno redno ekspedira.

»Dr. Benkovič — kmalu Mariborčan«. To je najnovejša izmišljotina »N. L.« o dr. Benkoviču; trdi namreč, da hoče dr. Benkovič po volitvah Brežičanom in celem volilnem okraju hrbet obrniti (»N. L.« pravi »fige« pokazati — kako ukusno!) in se v Maribor preseliti. Kolikor besedi, toliko laži. V tolažbo »Nar. Listu« povemo, da dr. Benkovič tega veselja ne bode napravil svojim nasprotnikom in jim okraj zapustil kot njih domeno! Dotični dopisnik je slišal travo rasti, ali pa se namenoma hoče volilce begati, češ, da jih bode kandidat zapustil po volitvah.

Postajališče v Dobovi se v kratkem napravi.

Klavrni volilni shod na Zdolah je priredila »narodna« stranka dne 25. sušca 1907. Ker kandidat Roš ni mogel ustreči peščici poslušalcev — njegov »govor« je trajal 10 minut, bil je pa najdaljši v njegovem javnem »delo-

vanju« — zato je skušal neki učitelj razkladati kmečki program! Peščica navzočih kmetov je bila zelo razočarana. — Isti čas se je vršil volilni shod slovenske kmečke zveze, ki je bil izredno dobro obiskan, četudi je bil v zadnjem trenutku sklican. Po navdušenih govorih se je soglasno postavil kandidatom g. dr. Ivan Benkovič.

Kazensko preiskavo radi motenja nekega shoda v Trbovljah je upeljalo državno pravdnništvo. Opozarjamo somišljenike, da naj na shodih drugih strank previdno postopajo!

Reditelji za tabor na Blanci dobe pravočasno pismena navodila in potrebne znake. Pol ure pred otvoritvijo shoda se zberejo na licu mesta v svrhu pogovora.

Baron Moscon — kandidat. Čujemo, da hoče baron Moscon kandidirati kot prosti agrarec (kandidat brez stranke na kmečki program). Dokler baron Moscon sedi v deželnem zboru kot poslanec nemške liberalne stranke graščakov, dokler v okrajnem šolskem svetu glasuje zoper Slovence, dokler ne bode v okrajnem zastopu odločno pokazal svojo barvo v prid Slovencem, dokler bode »Štajerc« priporočal in podpiral njegovo kandidaturo, toliko časa baronu Mosconu nobenega glasu!

Ptujski »Štajerc« zopet laže. Doktorju Benkoviču očita, da je za trikratni pot v Sevnico računal 192 K, protizastopnik dr. Božič pa za štirikratno pot iz Celja le 170 K. Resnici na ljubo konstatiramo, da je dotične stroške sodnija odmerila na K 196.16, da pa je med temi 125 K gotovih izdatkov. Tako izgledajo laži ptujskega lažnjivega kljukca. Tisti obrekovalec je bil za svoje laži še premalo kaznovan; ne more pač pozabiti, da mu je dr. Benkovič jezik zavezal.

Socijaldemokratski kandidat Čobal — okloftan. Pri shodu na Loki je Čobal naše vojake zmerjal s »krompirjevci«. Plaćilo za to je sprejel od pesti poštenega kmečkega fanta, ki se ne da za »krompirjevca« psovati. Čobal je tožbo vložil. O vspehu bomo poročali.

»Divji lovec«, predstavljan od ljubljanskih diletantov v brežiškem narodnem domu dne 1. aprila t. l., je izborno vspel; dvorana je bila do zadnjega kotička zasedena. Moralni in materijelni uspeh je bil popoln.

Ponarejeni bankovci po 20 kron krožijo v občini Artiče pri Brežicah. Sicer jih je zelo težko spoznati, toda dober opazovalec jim pride na sled po rdeči barvi. Pazite na 20 kronske bankovce.

Nezaslišano! Mestni občini Brežice se je podelilo od deželnega zbora 20 let dovoljenje za pobiranje mitnine na novem mostu čez Savo in Krko. Mitnina se je sledeče določila: za eno osebo k nogam, na kolesu na konju ali vozu 4 vin., za eno kolo 4 vin., za en avtomobil 46 vin., za tovorni avtomobil 80 vin., za eno vpreženo živino 40 vin., za vsako nadaljno vpreženo živino 20 vin., za vsako večjo živino (konj, bik, vol, krava, junec, osel itd.) 12 vin., za vsako majhno živinčje (tele, ovca, koza, svinja, sesajoče žrebe itd.) 6 vin., za eno kuretnino 1 vin., za en voz brez vprege 36 vin., za voziček s štirimi kolesi 10 vin., za otročji voziček 4 vin., za voziček z dvema kolesoma 6 vin., za samokolnico 4 vin. Tako je kmetu prijazno delovanje nemškega okrajnega zastopa in nemškega mestnega zastopa. Slovenci morajo združiti vse moči, da prideta oba

zastopa v njihove roke in da se začne kmetu koristno delovanje. Predlog dež. odbora je zastopal kandidat nar. stranke Roš!

Roš — pokažite barvo! Roš si ne upa prave barve pokazati, posebno ne rad v javnosti samo kot kandidat liberalne stranke. Za to vedno pravi: Ne kandidiram, ampak drugi me kandidirajo! Vendar ko mu je liberalna stranka iz Zidanega mosta ponudila kandidaturo, je odgovoril: sprejemem. Pribito ostane: Roš je sprejel kandidaturo samo iz rok liberalne stranke! Vse drugo je Rošev maneuver: rad bi veljal kot prvaški kandidat, kot kandidat neodvisnih kmetov, kot kompromisni kandidat kmečke in liberalne stranke Slovencev in nemškutarjev, socijaldemokratov . . . , kakor pač bolje kaže. Kmetje in delavci, ne verjamite Rošu in njegovim pristašem!

Krške novice.

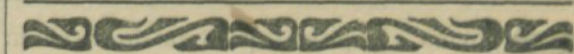
Ob uri smrti. Prišla je v igred — vzknila, in zaduhtele so ravani v raznobojnem cvetju. Veselje je bilo gledati v solčnih pomladanskih dneh krasne mnogoobetajoče cvetke. V noči pa je zaplapolal mrzli sever in na ravmino se je ulegla ledena slana — smrt je šla preko poljan in zamrla so lepi cvetovi v žarni mladosti . . . Tiho, neopaženo, kakor senca se je prikradla, zamahnila je s svojo kruto roko in pal je cvet — mlad, mnogoobetajoč . . . Pretečeno soboto je zatislila oči na veke po trudapolni boleznidgđ. Mila Gregorič, hčerka občespoštovane rodbine Fr. Gregorič v Krškem. Kako priljubljena da je bila prerano umrla ne le pri Krčanih, temveč tudi drugod, je pokazal nje velikanski pogreb minuli pondeljek ter nebroj krasnih vencev. Nepregledna množica tukajšnjega in okoličanskega prebivalstva je spremila pokojno k zadnjemu počitku. Zadnjo čast ji je izkazal tudi tukajšnji mešani pev. zbor, koji je zapel več žalostink. Marsikateremu je zarosilo oko, ko je črni, nenasitljivi grob pogoltnil mlado žrtev. Žalujoči rodbini pa izrekamo naše najiskrenejše sožalje na nenadomestni izgubi ljubljene hčerke! — Lahka ji zemljica!

Koncert tukajšnjega »Sokola« se ne vrši v nedeljo 7. t. m., kakor je bilo prvotno objavljeno, pač pa v nedeljo, dne 14. t. m.

Mladega hlapca

ki ima tudi opravljati posel bolniškega strežnika proti začetni mesečni plači 18 K išče

Uprava obč. bolnice v Krškem.

Proda se

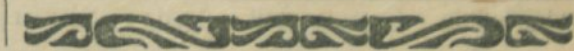
veliko posestvo z gostilno v Leskovci na Štajerskem.

Cena 20.000 kron.

Proda se tudi na ta način, da se isto plača v 25 letih s 5%.

Natančnejša pojasnila daje prodajalec

Ivan Golob v Leskovci
(pošta Rajhenburg).

Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

SVOJI K SVOJIM!

Slovenci! Združimo se! Sloga jači, nesloga tlači!
Podpirajmo le svoje prijatelje! Podpirajmo le slovenske trgovce, obrtnike in krčmarje!

Naši trgovci so: tvrdka Uršič & Lipej, tvrdka A. Umek, tvrdka Jos. Boecio (preje Varlec), gosp. Janko Broz, veleindustrijalec (zaloga moke), združeni pivovarni Žalec in Laški trg (založnik pive g. Al. Schweiger), g. Miško Balon, lesni trgovec (skladišče na prostoru del. pivovarne Žalec-Laški trg) vsi v Brežicah. G. Franc Gerec, veletržec v Pišecah, g. Andrej Frece, g. Martin Frece, g. Andrej Kos, g. Jože Vrečko itd., vsi na Bizeljskem. G. J. Vidmar in g. Anton Zorčič v Kapelah, g. Rozalija Novak in Franc Perger v Dobovi, g. Franc Petan v Sromljah, g. Karl Prešiček v Zdolah, g. Anton Vahčič na Vidmu.

Naši obrtniki so: svečar in medicar Maks Hierländer, brivec in lasničar Josip Holy, krojač Pavl Kovačič, sedlar Franc Krulc, klobučar Franc Lebar, lončar in pečar Fr. Mastnak, krojač Miha Novak, sodar Franc Pipan, pek Ignacij Polanšek, mizar Franc Resnik, slikar Franc Sikošek, mehanik in umetni ključavničar, Franc Strniša, klepar Ignacij Zalokar, čevljarja Franc Veršec in Stjepan Cipek.

Naši gostilničarji so: Anton Koštomaj v «Narodnem Domu», mesarja Ivan Grobušek in Anton Klavžar, vsi v Brežicah, dalje Janez Volčanšek, Franc Zorko, Jože Mion, Anton Žerjav in Marija Kos na kolodvoru.

➡ Vse naslove izveste v „Narodnem Domu“. ➡

Podpirajte samo one trgovce, krčmarje in obrtnike, ki imajo slovenske napise!

SVOJI K SVOJIM!

Biti slovenske krvi, biti Slovencu ponos!

Prva in največja slovenska trgovina

v Brežicah

Uršič & Lipej

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega, špecerijskega in železnega blaga, porcelana, stekla, usnja itd. prodaja vse po najnižjih cenah in le zanesljivo dobro blago.

Velika zaloga tuzemskega in angleškega sukna, cajgov za moške in ženske obleke, volnena in platnenega blaga in vse drugo po najnižjih cenah.

Za mnogobrojni obisk se priporočata
z odličnim spoštovanjem

Uršič & Lipej.

Nova slovenska trgovina

„Pri novem svetu“

¹¹ Jos. Boecio
v BREŽICAH (pri frančiškanski cerkvi).

Največja in najnovejša zaloga raznega manufakturnega, suknenežnega in volnena blaga z moškim in ženskim perilom, svilenih in drugih robcev, nogavic, čipk, nakita i. t. d.

Bogata zaloga špecerije, najlepša moka iz Majdičevega mlina v Celju, železnina, lita in posteklena posoda, porcelan, glaževina, cement, trstina, umetna gnojila, premog i. t. d.

¹¹ Prodajam tudi vse deželne pridelke in kupujem iste po najvišjih cenah.

== Izvoz jajec na debelo. ==

Cene strogo solidne in točna postrežba.

SV. Cirila in Metoda.

spominjajte se družbe

Slovenci!

¹¹ **T**rgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, knjigami, molitveniki in drugimi tiskovinami za vse urade, velika zaloga podob in okvirov, razne vrste šipe v vseh velikostih, barvah in debelosti, vsakovrstne reči za božič, papir, peresa, cvetke in različni kinč za jaslice, mične novosti v galanterijskem oddelku, igrače in vse drugo priporoča na drobno in debelo po nizki ceni

ANTON UMEK

v Brežicah in v Krškem.

Sprejema vsakovrstna naročila za „Zadružno tiskarno“ in knjigoveznico po zmernih cenah.

Izdajatelj in odgov. urednik: Andrej Sever.

POSODILNICA V BREŽICAH

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

posojuje na zemljišča in osebni kredit proti $5\frac{1}{2}\%$ ali 6% obrestovanju;
obrestuje hranilne vloge s $4\frac{1}{2}\%$ (štiri in pol od sto), plačuje davek od hranilnih vlog (rentni davek) sama;
uradnje vsak ponedeljek in četrtek od $8\frac{1}{2}$ do 12. ure dopoldne v «Narodnem Domu», I. nadstropje;
ima svoje gostilne v «Narodnem Domu» z lepim hlevom in prostornim dvoriščem ter «na Griču» na koncu novega mostu čez Savo; toči le dobra in pristna domača, izbrana vina.
Hranilne vloge sprejema od vsakogar, posojila daje le zadružnikom.

Leta 1906 do 1. grudnia je bilo prometa dva milijona tritisoč kron.

¹¹ L. 1906 je bilo prometa 2,772.709.87 K. ODBOR.

Tisk «Zadružne tiskarne» v Krškem.

Lastnik in založnik: «Narodni konzorcij v Brežicah».